

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **I. L.**, zast. Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem v Plzni, Františkánská 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 9. 2005, č. j. 60 Az 74/2005 – 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 13. 7. 2005, č. j. OAM-436/LE-B01-B02-2005. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V obecně formulované žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, pak stěžovatel uváděl, že rozhodnutí napadá v celém rozsahu a dovozoval nesprávnost rozhodnutí. Doplnil, že Ukrajinu opustil v důsledku mimořádně tíživých životních okolností

a s vědomím bezvýhodné situace, pročež požadoval udělení azylu dle § 14 zákona azylu. Požadoval, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Plzni obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel v řízení o azylu netvrdil důvody upravené § 12 zákona o azylu, tj. netvrdil, že by v zemi původu byl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů; uváděl toliko rodinné a ekonomické problémy. Žalovaný správní orgán tak postupoval v souladu se zákonem pokud žádost stěžovatele o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou. K námitce stran neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu pak soud uvedl, že s touto námitkou nemůže stěžovatel obstát, neboť směřuje k ustanovení, které není součástí napadaného výroku. Z těchto důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti označenému rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, opírající se o důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V kasační stížnosti uvedl, že krajský soud a žalovaný správní orgán nesprávným způsobem posoudily právní otázku, a sice, zda lze na souzený případ vztáhnout ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Konkrétně doplnil, že se v zemi původu dostal do finančních potíží; státní orgány mu neposkytly pomoc. Doplnil, že se rovněž nepohodl se svou matkou a nemá kde bydlet. Domnívá se, že splňuje podmínky vymezené v § 12 b) zákona o azylu, neboť patří do „sociální skupiny nezaměstnaných“, a stát země původu stěžovatele tuto situaci podporuje, či toleruje. Odkázal rovněž na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka.

Dále stěžovatel uvedl, že žalovaný provedl nedostatečným způsobem dokazování a na základě zjištěného skutkového stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. V této souvislosti doplnil, že žalovaný nerespektoval situaci stěžovatele, který má omezené možnosti pro obstarání důkazů o perzekuci v zemi původu a krajský soud se tímto nijak nezabýval.

Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž uvedl, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. K tomuto uvedl, že soud toleroval správnímu orgánu nedostatečně provedené dokazování, a namítl dále, že rozhodnutí žalovaného neodpovídá dikci § 47 odst. 3 správního řádu a řízení tak trpí neodstranitelnou vadou a je třeba je zopakovat. Stejně tak uvedl, že správní orgán neověřil skutková tvrzení a uzavřel, že zde není důvod pro udělení azylu. Tento závěr však nebyl podle stěžovatele podložen žádnými důkazy.

Závěrem stěžovatel dodal, že nesouhlasí ani se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování. Uvedl, že soud přehlíží situaci na straně stěžovatele, který svůj návrat s ohledem na chybějící ochranu ze strany policie nepovažuje za bezpečný; při návratu mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení a persekuce, a administrativní šikana ze strany ukrajinských úřadů; odkázal rovněž na Zprávu MZV USA o dodržování lidských práv ze dne 28. 2. 2005. Dále uvedl, že krajský soud ani žalovaný se nezabývaly překážkami vycestování.

Na základě výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení shora označeného rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný poskytl na výzvu soudu ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém vyslovil souhlas se závěry soudu a odkázal na správní spis, resp. na zákonná ustanovení. K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neshledal důvody a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že stěžovatel se dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle citovaných písm. § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost a d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, *bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě,*

jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu přitom stanoví, že *žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, pokud stěžovatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.*

Nejvyšší správní soud konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko pro pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných demokratických evropských zemích, vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným nebezpečím.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 4. 7. 2005 žádost o udělení azylu, ve které zejména uvedl, že na Ukrajině měl problémy s rodiči a nemá kam jít; odešel proto do České republiky. Z žádosti rovněž vyplynulo, že do České republiky přicestoval v říjnu 2000 s platným pasem a měl turistické vízum. O azyl požádal až poté, co byl zadržen Policií České republiky dne 25. 6. 2005. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území České republiky ze dne 8. 7. 2005 stěžovatel uvedl v podstatě obdobné skutečnosti, tedy rodinné neshody s matkou, která po něm požadovala, aby jel na polní práce. Z protokolu přitom vyplynulo, že v zemi původu žádné jiné než uváděné problémy neměl. Stejně tak z protokolu vyplynulo, že se v České republice zdržoval nelegálně a o azyl požádal až po zadržení policií.

Z výše uvedeného tak podle Nejvyššího správního soudu vyplývá jednoznačný závěr, že stěžovatel žádá o udělení azylu toliko z důvodů rodinných, tedy důvodů, které nejsou vymezeny zákonem azylu a žalovaný postupoval správně pokud žádost o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Nelze rovněž odhlédnout od skutečnosti, že stěžovatel o azyl požádal až poté, co byl zadržen Policií ČR.

Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Nejvyšší správní soud se přitom plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem, neboť ani podle názoru zdejšího soudu stěžovatel netvrdil, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud tak nemohl přisvědčit uváděným námitkám stran nezjištění úplného skutkového stavu.

Nejvyšší správní soud tak nemohl přisvědčit námitkám stran skutkového stavu - stěžovatel uváděl, že správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování, neověřil skutková tvrzení a uzavřel, že zde není důvod pro udělení azylu, přičemž tento závěr nebyl podložen žádnými důkazy. Nejvyšší správní soud odkazuje na výklad podaný výše ke skutkovým závěrům a doplňuje, že neshledal, že by dokazování bylo provedeno

nedostatečným způsobem či, že by závěr o neudělení azylu nebyl podložen žádnými důkazy. V těchto námitkách tak Nejvyšší správní soud nemohl stěžovateli přisvědčit.

Nejvyšší správní soud rovněž uvádí, že všechny námitky stran skutkového stavu jsou navíc plně konzumovány skutečností, že žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud pro podporu svých tvrzení odkazuje i na dosavadní judikaturu, např. na rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. 4 Azs 300/2004, ze kterého mj. vyplývá, že *byla-li žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu.*

Stejně tak Nejvyšší správní soud neshledal nesprávné právní posouzení, ať již ze strany krajského soudu či žalovaného správního orgánu. Žalovaný správní orgán a krajský soud postupovaly správně, pokud na základě výše popsaného skutkového stavu žádost o udělení azylu posoudily jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Přitom neporušily žádného ustanovení zákona. V námitkách vážících se k nesprávnému právnímu posouzení - stěžovatel zejména namítal, že krajský soud (a žalovaný) nesprávným způsobem posoudil právní otázku, a sice, zda lze na souzený případ vztáhnout ustanovení § 16 zákona o azylu, tedy že žádost o udělení azylu byla podána zjevně nedůvodně - tak Nejvyšší správní soud stěžovateli nemohl přisvědčit.

Rovněž tak nemohl Nejvyšší správní soud přisvědčit ani dalším tvrzením stěžovatele, kdy uváděl, že v zemi původu se dostal do finančních potíží; státní orgány mu neposkytly pomoc; domnívá se tak, že splňuje podmínky vymezené v § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť patří do „sociální skupiny nezaměstnaných“ a stát země původu tuto situaci toleruje, či. podporuje. K tomuto je třeba rovněž uvést, že stěžovatel takové důvody v řízení o udělení azylu neuváděl, uváděl toliko rodinné problémy, a Nejvyšší správní soud tyto námitky považuje za účelové. Mimo to Nejvyšší správní soud uvádí, že označené skutečnosti, byť se jedná o skutečnosti závažné, pod důvody vymezené zákonem o azylu, konkrétně pod důvody vymezené § 12 písm. b) zákona o azylu, by ani přesto pořadit nešlo, neboť tyto důvody nespádají pod důvody vymezené zákonem o azylu.

Nejvyšší správní soud přitom odkazuje na svou konstantní judikaturu, ze které vyplývá, že sociální skupina se skládá z osob podobného společenského původu nebo postavení, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů, apod. Příslušnost k ní se stává důvodem k pronásledování zpravidla tehdy, když její politická, názorová orientace, minulost nebo hospodářská minulost jejich členů, či samotná jejich existence, jsou považovány za překážku politice vlády, nebo když taková skupina není považována za loajální vůči státu či jeho exekutivě. U stěžovatele však o takové sociální skupině nelze uvažovat, když je nutno vzít v úvahu i to, že nepříznivá ekonomická situace a ztížená možnost zaměstnání dopadá na všechny obyvatele domovské země. Nejvyšší správní soud rovněž nepřisvědčil ani tvrzenému naplnění čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro postavení uprchlíka. Ač se za pronásledování v označené příručce považuje pronásledování nejen ze strany státních orgánů, ale rovněž ze strany obyvatelstva, nelze opustit i další podmínku a sice, že označené úřady musí tuto činnost ze strany obyvatelstva vědomě schvalovat. Ze spisu však nevyplývá, že by právě proti „sociální skupině nezaměstnaných“ byla v domovské zemi stěžovatele vedena, ať již ze strany státu - k tomu viz výše -, či státem schválená, perzekuce, jak ji má na mysli zákon o azylu, či označená příručka. Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že nenastaly podmínky vymezené zákonem o azylu a krajský soud postupoval správně.

Konečně k námitkám vážícím se ke stížnostnímu důvodu vymezeného pod písm. d) citovaného ustanovení zákona o azylu - stěžovatel uvedl, že krajský soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou; správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování resp. rozhodnutí žalovaného neodpovídá dikci § 47 odst. 3 správního řádu a řízení tak trpí neodstranitelnou vadou a je třeba jej zopakovat - zaujal Nejvyšší správní soud závěr, že rozhodnutí je zcela v souladu s dikcí ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, je náležitě odůvodněno, není zatíženou neodstranitelnou vadou, a není jej třeba proto zopakovat; krajský soud tak postupoval i v této otázce správně.

Závěrem k tvrzení stěžovatele o překážce vycestování Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, sp. zn. 5 Azs 230/2004, kde bylo uvedeno, že *správní orgán není povinen rozhodnout o překážce vycestování, jestliže žádost o azyl byla zamítnuta podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. Pouze v případě udělení či neudělení azylu v režimu § 12, § 13 a § 14 téhož zákona je ve smyslu § 28 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, obligatorní částí rozhodnutí konstatování, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování.* Námitkami stran překážek vycestování se tak Nejvyšší správní soud nemohl zabývat.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v souzené věci neshledal na základě tvrzených skutečností naplnění žádného z namítaných stížnostních důvodů.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil. Rozhodl proto tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. června 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu